

egyedi tervezésű reprezentatív intézmény felépítésén.

Az épület tervezője *Horváth Lajos* Ybl-díjas építész, a budapesti Középfenntartó Vállalat munkatársa, a kivitelező a Bács-Kiskun Megyei Építő- és Szerelőipari Vállalat kecskemeti egysége. Az új alapok ugyanarra a helyre kerültek, ahol az előző művelődési otthon állt, s az azt megelőző, 1921-ben alakult Gazdakör is volt.

Az intézmény több funkciójú oktatási és közművelődési központ lesz, az alábbi elrendezéssel: A földszinten kap helyet a nagyterem (100 fő befogadására alkalmas), a galériával (+ 100 fő), házasságkötő terem, amely kamarateremként is funkcionálhat. A könyvtár – 200 négyzetméter – szintén a földszinten lesz. Fekvése kedvező, elrendezése kitűnő, világítása részben természetes, részben mesterséges. Két helyiségből fog állni: a nagy olvasóteremből, amelyet polcok tagolnak övezetessé, valamint

raktárhelyiségből, amely eléggé tágas lesz.

Az olvasóterem déli oldalán négy háromszögű elkülönített kiszögellés áll majd a jegyzetelő olvasók rendelkezésére. Ezek felett a tetőcserepek helyett üveglapok lesznek, természetes fényben állnak majd az olvasóasztalok. Itt nyílik lehetőség egy kis zenei részleg kialakítására is. Az emeleti részen a tervek szerint nyolc tanterem lesz.

Az eredeti terv szerint 1989. december 14-ig a földszint átadásra került volna. Nos, a földszint tényleg el is készült határidőre, de a terv módosult, a második ütemben tervezett emeleti traktus egy része előbb készül el, s így 1990. március 1-jén nemcsak a földszintet fogják átadni, hanem az emelet jó részét is.

Az átadási ünnepség megnyitója lesz egy kétéhes rendezvénysorozatnak, amelyen a könyvtár helytörténeti kiállítással és vetélkedővel kíván részt venni.

**Szabó Andrea**

## Gyermekkönyvtár és úrhajózás

Sok szempontból lehet értelmezni *Renoir* híres mondását: „Az a fontos, hogy a fiatalok a maguk erejéből tanuljanak meg látni.” Számomra mindig nyilvánvaló volt, hogy ez nemcsak a művészi látásmód kialakítására vonatkozik, értelmezhető más szakterületekkel kapcsolatban is. Napjainkban a természettudományos ismeretek az alapismeretek sorába tartoznak – a korszerű műveltség egyik alappilléret képezik. Ennek a területnek egyik nagyon fontos témaköre a csillagászat: a legfontosabb összefüggések átlátása, az ismeret alkalmazni tudása napjainkban már követelmény. Ez a témakör szerencsés módon találkozik a gyerekek érdeklődésével. Könyvtári vonatkozásban ennek a témának mindenképpen kiemelt szerepet kellene kapnia, hiszen a lehetőség magát kínálja: a tizenéves korosztály élénken érdeklődik a csillagászat, az űrkutatás-úrhajózás kérdései és a tudományos-fantasztikus irodalom iránt. Ezt az érdeklődést okosan felhasználva, ügyesen irányítva fontos, jelentős munkát végezhetnének a gyermekkönyvtárosok.

*Michelangelo: igen, Kepler: nem?...* Tisztában vagyok a problémakör nehézségeivel – de

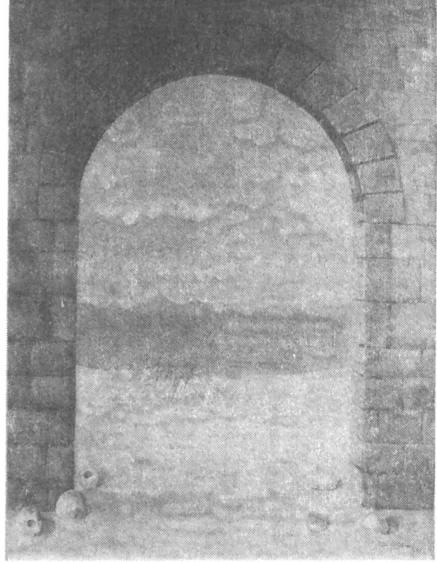
az a tapasztalatom, hogy a legnagyobb nehézséget nem a külső körülmények okozzák, hanem a gyermekkönyvtárosok „hozzáállása”. Hiszen ha például egy gyermekkönyvtártól irodalmi vetélkedőt, művészettel kapcsolatos programot kérnek, akkor egyetlen gyermekkönyvtáros sem mondja: „Á, ez annyira szakmai dolog! Ezt nem merem vállalni...”, pedig az irodalom is, a művészetek is „szakmai dolgok”. Mindez összefüggésben van a köztudatban máig hamisan élő, munkáló ún. műveltségképpel. A természettudományos jellegű műveltségelemek a mai napig sem épültek be műveltségképünkbe! Még most, a XX. század végén is csak az a művelt ember, aki fel tudja sorolni *Michelangelo* műveit vagy *Beethoven* szimfóniáit, de ha *Kepler* törvényeit nem ismeri, ez nem von le semmit „műveltségéből”. Végre tudomásul kellene venni, hogy a XX. és a nemsokára beköszöntő XXI. század megváltozott és állandóan változó világának megértéséhez és megéléséhez nem elegendő a csupán humán jellegű ismeretanyag!

*A FUZION útnak indul.* Arról az „áttörésről” szeretnék beszámolni, amely akkor követ-

kezett be, amikor az új esztendő csillagászati foglalkozásain törtük a fejünket egyik, azóta már csillagászjelölt „könyvtári gyermekemmel”. „Kéne nekünk egy űrhajó!” – tűnődött el a gyerek, és azonnal értettem, mit akar. Nagyon is kellett nekünk már egy űrhajó – egy képzeletbeli, de számunkra mégis valóságos! A konkrét „útprogram” elkészültéig a téma iránt érdeklődőkkel NAGY BESZÉLGETÉSEK folytak. Az egyik gyerek makettet készített, a másik rajzokat, közben kialakultak a „beosztások” is!... Mert ugye, egy űrhajón nem csak kapitány, de rádiós, természettudós, orvos, fedélzeti mérnök is kell! Még könyvtárosunk is lett – a leányzó ugyanis könyvtárosnak készül! Már harmadik éve van úton a FUZION-II – nemrég érkezett meg az Alpha Centauri rendszerének határára... Nem csak sok tervezés – sok-sok könyv áttanulmányozása, közös megbeszélése van már a „legénység” mögött! És sok-sok speciális, a körülményekhez szabott feladat megoldása, amelyek anyagát majd kiadványban szeretném bemutatni. Az útvonal egy-egy szakaszáról ugyanis a legénység, az űrszemélyzet tagjai „jelentéseket” készítenek – ezekből áll majd össze a HAJÓNAPLÓ, ehhez csatlakoztathatók a különböző típusú feladatok.

*A fedélzeti számítógép.* Nagyon fontos az utazás folyamán! Valódi számítógépről van szó – klubunk „társadalmi támogatójaként” egy ismerős tanár hozza-viszi alkalmanként és a gyerekek előre élvezik, mikor villogni kezd a képernyőn: FUZION-II! Nagy szükségünk van ezekre a speciális programokra – a kaland, mint olyan, fontos eleme a programoknak. Mostanában történt, hogy „leszálltunk” a rendszer egyik bolygóján, de a számítógép veszélyt jelzett... Megint olyan PROBLÉMA, amelyet meg kell oldani, hogy „továbbléphessünk” az új naprendszerben. A legújabb csillagászati könyvek tanulmányozása folyik éppen, és mindenki készíti a saját jelentését: hogyan viselkedjünk az új helyzetben?

„Einstein tökéletes létsíkváltása” lesz annak a következő „nagy ugrásnak”, vagy „hiperűr-ugrásnak” a neve, melyet a klub tagsága nem-sokára meg fog tenni. Mert: a csillagászati, űrkutatási alapfogalmak megismerésén, alkalmazásán túl, az űrhajó révén mód nyílik egyéb fontos kérdések felvetésére, élményszerű együttgondolkodásra is!... A csodálatos szellemi társas- avagy fantáziajáték, a „D D” (Sárkányok és Labirintusok) mintájára ún. modulokat szerkeszttek, melyek a különböző kérdés-



körök témáit lesznek hivatva vezetni is, merderben tartani is. Az egyik fontos megközelítés: a FUZION „tökéletes létsíkváltás” révén egy „másik” FÖLDre érkezik. Egy olyan Földre, ahol úgy történnek a dolgok, mint a valódi történelem szerint, csak éppen Karthágó győz, nem Róma... Napóleon már első csatáját elvesztette, vagyis: a képzeletbeli űrhajó az időben is utazhat, és a „Mi lett volna, ha...” kérdés nem csak elhangozhat így, hanem a korszakok és szereplők mélyebb, alaposabb ismeretében „tudományosan” megválaszolható. Izgalmas „logikázásnak” ígérkezik ez az újabb sorozat, sőt: nagyon sok olyan téma, kérdés, gondolat végiggondolható, megbeszélhető lesz ily módon, ami elmélyíti a gyerekek gondolkodását, fejleszti fantáziájukat éppúgy, mint áttekinthető képességüket, logikájukat!

*Képzlet-királyfiak* címmel jelent meg 1980-ban egy *Kafka Margit*-könyv. Soha szerencsétlenebb meghatározást: „gyermekmesék, versek”! Ez a könyv pedagógiai kincseshánya lehetne, ha a címe miatt a könyvtárosok nem kényszerülnének elrejtetni a meséskönyvek között, ahol pedagógus soha rá nem talál. Gyermekkoromból ismerem a kötet „Széchenyi-hajón” című fejezetét, most, a FUZION kapcsán gyakran jutott eszembe ez az írás. Gyerekek a szereplői ennek, és a „Hajótörés, robinsonkodás, házépítés” című írásoknak, amelyek folytatását ebből a kötetből már elpórolta a kiadó. A szereplő gyerekek közösen

elhatározzák, hogy „hajózást fognak játszani, igazi tengeri hajózást... a patak kiszélesedő medrében... ez lesz maga a hajó, az óceánjáró gőzös”. A sok kaland, ami „valódiból” esik meg a gyerekekkel, mind olyan, ami az életre, a valódi helyzetekre előkészítő játék. Mi tulajdonképpen ugyanezt „játsszuk”: nem csak a könyvek, de a beszélgetések során megszerzett új ismeretek is fontosak klubtagjainknak, de legalább ennyire fontosak a beszélgetések nyomán megszülető vélemények, az, hogy az utazás révén saját magukhoz is közelebb „utaznak”, jobban megismerik, fejlesztik véleményalkotó képességeiket, hogy majd jobban és biztosabban tájékozódhassanak a nagyvilágban!

\*

A Kaffka-könyv soraival fejezem be eszmefuttatásomat – az idézet egyszerre szól a gyerekekről és támasztja alá az ismertetett „játékos

forma” jogosultságát, fontosságát, hiszen fantázia, ötletek segítségével jóval többet lehet kihozni a tizenéves korosztályból, mint a régi, megszokott módokon: „... nemcsak iskoláról beszélgettek így maguk közt, hanem néha komoly, felnőtt dolgokról is. Az olvasott könyvekről, a világ mindenféle nemzetéről, szokásairól, majd az ég csillagairól... , hogy tán azokon is laknak valamiféle eszes élők. Sőt még (uram, bocsá!) politikáról is beszéltek. Mert az ilyen korú gyerek már sokszor belekukkant az újságokba, vagy figyeli a nagyok beszédét, mikor nem is veszik észre – és sokszor vannak helyes, eredeti gondolatai. Csak felnőttek előtt röstellnek okosan, nagyosan beszélni; félnek, hogy kinevetik őket. Ha most ezeket – a Mókasziget kis hajótörötteit – hallhatták volna a szüleik így maguk között, csodálkoztak és örültek volna, hogy mennyivel okosabbak, érettebbek már az ő kis embereik, mint ahogy gondolták.”

**Kalocsay Krisztina**

## Kérdezz – felelek

**Egy könyvtár igazgatója kérdezi a jubileumi jutalomra jogosultsággal kapcsolatban:**

*„Az egyik könyvtárosunk 1986. november 1-jétől nyugállományba ment. Nyugdíjazása óta folyamatosan nálunk dolgozik teljes munkaidőben. Munkaviszonyának kezdő időpontja 1954. szeptember 1-je, így 1989. szeptember 1-jén betöltötte 35 éves munkaviszonyát. Tudomásom szerint nyugdíjazás esetén a negyvenéves munkaviszony után járó jubileumi jutalmat ki kell fizetni annak, akinek harmincöt éves munkaviszonya van. Az említett esetben vitatott kérdés volt, hogy a könyvtáros jogosult lett-e 1989. szeptember 1-jén a jubileumi jutalomra.”*

**Válasz:**

A levélben említett könyvtáros nem kaphatja meg a jubileumi jutalmat.

A Munka Törvénykönyve végrehajtási rendelete (Mt. V.) 63. paragrafusának (2) bekezdése (*Művelődési Közlöny* 1982. évi 11. szám) úgy rendelkezik, hogy a negyvenéves munkaviszonnyal járó jutalmat a nyugdíjazáskor ki kell fizetni, ha az érdekeltnek a nyugdíjazás időpontjában legalább harmincöt éves munkaviszonya van. A könyvtárosnak viszont 1986.

november 1-jén még nem volt harmincöt éves munkaviszonya. A negyvenéves munkaviszonnyal járó jubileumi jutalomra tehát majd csak 1994. szeptember 1-jén válik jogosulttá, feltéve, hogy addig megszakítás nélkül munkaviszonyban fog állni.

**Egy könyvtár igazgatója kérdezi a gyermekgondozási szabadság megszakításáról:**

*„Köteles vagyok-e azt a dolgozót, aki a gyermekgondozási segély folyósításának megszakításával munkára jelentkezik, a bejelentését követő két hét elteltével munkába állítani?”*

**Válasz:**

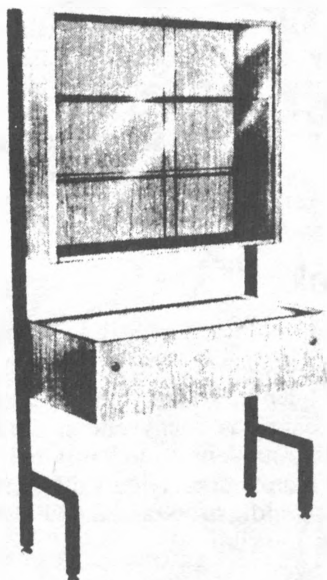
A 10/1982. (IV. 16.) MT-rendelet (*Művelődési Közlöny* 1982. évi 15. szám) 5. paragrafusának (2) bekezdése kimondja, hogy az anya, illetve az apa a gyermek gondozása céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadságot megszakíthatja. Ha a megszakítás munkába állás (munkavállalás) céljából történik, azt *harminc nappal előbb* be kell jelenteni a foglalkoztatónak. Az igazgató tehát a szóban forgó esetben a dolgozót nem köteles a bejelentést követő két hét elteltével munkába állítani.

# A TANÉRT AJÁNLATA

Bemutatjuk a

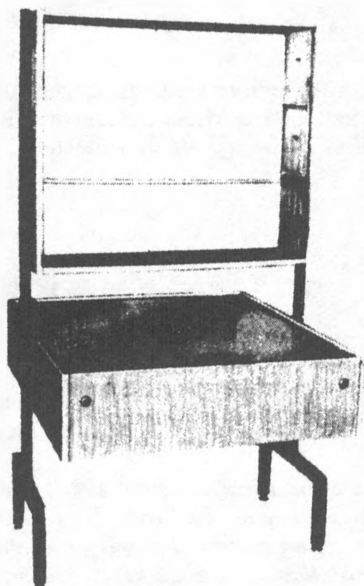
## MERABONA KÖNYVTÁRI BÚTORCSALÁD

további két tagját



**Egyoldalas vitrin**

Fogyasztói ára: 3930,- Ft.



**Kétoldalas vitrin**

Fogyasztói ára: 5120,- Ft.

Mindkét vitrin felső része tolóüveggel zárt üvegpolcos szekrény, amely alatt üvegtetős tároló található

VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!

Országos Tanszergyártó  
és Értékesítő Vállalat  
Bútorkereskedelmi főosztálya



Budapest, VIII., Szentkirályi u. 8.  
Levél cím: Budapest 1428 Pf. 2.  
Telefon: 339-938